

Kadriye

Leesproef

Korte verhalen met praatvragen
en creatieve schrijfoopdrachten
Tanja de Jonge

Voor het schrijven van deze bundel kreeg de auteur een bijdrage van het Lira Fonds/Steunfonds Auteurs.

Kadriye

©Tanja de Jonge, 2022 | www.tanjadejonge.nl

ISBN: 9789090361475/NUR 110

Redactie: Annemarie Verhoef

Eindredactie: Bianca Nederlof

Omslagfoto's: Maria Eduarda Magalhães

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever/auteur.

Het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j* het Besluit van 20 juni 1974, St. b. 351, zoals gewijzigd bij besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912. Wel dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de auteur te wenden.

Kadriye

12 verhalen met praatvragen
en creatieve schrijfoopdrachten
Tanja de Jonge

Inhoud

Eindejaarsfeest	9
<i>Dewi van der Kuylen, klasgenoot van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Twitterverhaal	15
Over: seksuele diversiteit, LHBTI, alcoholgebruik, discriminatie op basis van iemands seksuele identiteit, jezelf kunnen zijn	
Internet security	18
<i>Yusuf Sahin, broer van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Chatten	23
Over: privacy, vertrouwen, invloed van media-gebruik, sociale omgangsvormen, normen en waarden, man-vrouw, vrijheid	
Gekortwiekt	26
<i>Cheyenne de Boer, klasgenoot van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Ikje	31
Over: discriminatie, pesten, jezelf zijn, sociaal wenselijk gedrag, culturele verschillen, vooroordelen, sociale normen	
Dingen die je zelf niet opmerkt	34
<i>Bert Leenaarts, docent Nederlands</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Stripverhaal	38
Over: hokjesdenken, vooroordelen, generaliseren	

Leyla's bruiloft	41
<i>Sumeyye Sahin, zus van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Geheim	47
Over: vrijheid en onvrijheid, sociale verwachtingen, culturele normen en -verschillen, geheimen	
Mentorgesprek	51
<i>Sanne Verhoef, mentor van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Pantoum	57
Over: stress, verantwoordelijkheid, sociale druk, vertrouwen, omgaan met problemen	
In het magazijn	61
<i>Reinier Essink, manager van een grote drogisterijwinkel</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Memes	67
Over: seksuele normen en waarden, seksisme, grensoverschrijding; wettelijke grenzen en persoonlijke grenzen, vertrouwen	
Beteugel ze!	70
<i>Zehra Demir, tante van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfoopdracht: Show, don't tell	75
Over: sociale druk, leven in twee culturen, sociale verwachtingen, culturele normen, culturele verschillen	

Spoorloos	78
<i>Sophie van de Ven, beste vriendin van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfpdracht: Dagboekfragment	85
Over: vrijheid, veiligheid, culturele verschillen, onzekerheid, liefde en relaties	
Foto's op insta	88
<i>Lieke de Jager, tweelingzus van Olivier</i>	
Praatvragen en schrijfpdracht: Instagramgedicht	94
Over: social media als informatiebron, liefde en relaties	
Heimelijke liefde	97
<i>Olivier de Jager, vriend van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfpdracht: Nieuwsbericht	105
Over: eerwraak, geweld, eigen rechter spelen, geheimen, vertrouwen schenden	
Ziekenbezoek	108
<i>Selin Demir, nicht van Kadriye</i>	
Praatvragen en schrijfpdracht: persoonlijke brief	112
Over: familie-eer, vriendendienst, culturele diversiteit	
Extra schrijfpdracht	115
Doorleestips	117
Inspiratie en dank	121
Tanja de Jonge	123

Eindejaarsfeest

Dewi van der Kuylen, klasgenoot van Kadriye

Het was al warm en druk toen ik café de Balthazar binnenkwam. Thijs zat aan de bar met een cowboyhoed op en een bruin leren jasje met van die franjes aan de mouwen. Als het niet zo grappig was, zou ik het potsierlijk noemen, zo'n net iets te dikke cowboy. Ik had Thijs niet meer gezien op school, sinds hij stageliep bij een bedrijf dat koffieautomaten levert aan grote kantoren. Maar nu we eindelijk feest mochten vieren op oudejaarsavond lieten we dat niet aan ons voorbijgaan.

'Hé cowboy, waar is je gangsterliefje?' vroeg ik hem. Ik stond naast hem in mijn zwarte satijnen jurk, met veel meer make-up op dan anders.

Hij keek bewonderend naar mijn zwartglanzende benen. 'Een echte gangster laat zich niet vangen, hè,' zei hij. 'Sjuutje?' Hij bestelde een jus d'orange voor me en liet er, toen het glas eenmaal op de bar voor me stond, geroutineerd een scheut wodka inlopen uit zijn metalen heupfles. Die fles viel niet op bij zijn cowboy-outfit en het scheelde ons een hoop geld en gezeik over minderjarigheid.

Naast Thijs liep iemand weg en ik klom op de vrijgekomen bar-kruk. '*You should go and love yourself*', zong Justin Bieber via de speakers. Ik voelde me goed, ik had zin in deze avond.

'Er komt een mooie vrouw binnen,' meldde Thijs. Hij houdt van mooie vrouwen en ik ook. Dus als we samen uit zijn, zitten we vaak

aan de bar naar ze te kijken. Ik draaide mijn hoofd een kwartslag. Daar liepen twee meiden, waarvan ik er een herkende.

‘Welke van de twee?’ vroeg ik.

‘Die met dat haar,’ zei hij.

‘Die zit bij mij in de klas, man.’

Thijs zuchtte en nam een slok.

Ik grinnikte. ‘Ik haal haar wel even,’ zei ik, terwijl ik me van de barkruk liet glijden en naar de meiden toe liep. ‘Hé, Kadriye.’

Ze lachte naar me. Een gulle lach vol roze lippenstift. Haar krullen stonden als een stralenkrans rond haar hoofd. Ik pakte haar beet en zoende haar vriendschappelijk op beide wangen.

‘Dit is mijn nichtje Selin,’ zei ze. Ook al zo’n mooi meisje, maar ze was saaier gekleed en ze had haar met dode punten.

Ik stak mijn hand naar het nichtje op. ‘Ik ben Dewi,’ zei ik, ‘een klasgenootje. Er zit een cowboy op je te wachten aan de bar,’ zei ik tegen Kadriye. Verbaasd keek ze naar de toog.

‘Ik moest van hem zeggen dat hij je graag even wil spreken.’ Tussen de mensen door leidde ik haar naar de bar. Haar nichtje volgde ons.

‘Hoi?’ zei Kadriye onzeker.

‘Hey,’ zei Thijs joviaal. Echt, aan de manier waarop Thijs ‘hey’ kan zeggen, begrijp je meteen waarom hij nooit succes heeft bij de meiden. Hij zat ook meteen om woorden verlegen. ‘Wil je ook een sjuutje?’ vroeg hij toen maar. Ze keek hem niet-begrijpend aan.

‘Dit is Selin, haar nichtje,’ zei ik.

‘Willen jullie wat drinken? Jus d’orange?’

‘Oh, ja, graag,’ antwoordde Kadriye.

Thijs bestelde.

‘Voor het eerst hier?’ vroeg ik. Kadriye knikte.

De drankjes werden op de bar gezet en ik zag Thijs loeren naar de barkeeper die zich omdraaide. Snel pakte hij zijn heupflesje en schoot ermee naar de glazen, terwijl hij zei: ‘Moet je die jongens daar zien.’ We draaiden onze hoofden naar twee gasten in de kroeg die in gestreepte maatpakken sigaren uitdeelden. Uit mijn ooghoek zag ik dat Thijs flink bijschonk.

Selin nam een slokje, trok direct een vies gezicht en zette haar drankje terug op de bar. Ik proefde. Thijs had zich niet ingehouden met de wodka. Ik kon me niet voorstellen dat Kadriye niks in de gaten had, maar als ze het al proefde, liet ze er niets van merken. Ze klokte haar glas leeg alsof ze uitgedroogd was.

‘Nog eentje?’ vroeg Thijs vriendelijk.

‘Neem deze maar,’ zei Selin, ‘ik hoef hem niet.’

Kadriye pakte het glas van de bar.

Wat later bestelde Thijs nog drie keer jus en voor Selin een mineraalwater. Hij trakteerde graag en hij kon het zich veroorloven, had hij me verteld, want hij verdiende goed bij zijn stageadres. Weer schonk hij onopvallend bij en liet zijn heupfles nonchalant langs de barkruk zwieren. ‘Proost,’ riep hij overmoedig. Hij had het duidelijk naar zijn zin.

Kadriye en ik keken elkaar lachend aan. Het nichtje stond er een beetje beteuterd bij. ‘Zullen we even in de zaal gaan kijken?’ vroeg ze aan Kadriye.

‘Ja,’ antwoordde ik. ‘Leuk. Wij gaan mee.’ Met zijn vieren togen we naar achteren, waar de zaal vol mensen was en waar jongens en meiden stonden mee te deinen op de muziek. Kadriye begon

direct te bewegen, ik danste met haar mee. Selin en Thijs bleven ongemakkelijk naast elkaar staan kijken.

Ik manoeuvreerde ons verder de vloer op en het volgende uur dansten we in de warme nabijheid van verhitte lichamen. Af en toe kwam Thijs ons een drankje brengen. Ik voelde me steeds meer aangeschoten, waardoor onze bewegingen almaar soepeler leken te worden.

Heel de avond twijfelde ik of Kadriye wel iets in de gaten had van de wodka, tot ze, rond kwart voor twaalf, zelf naar de bar toe liep, drie jus bestelde en met uitgestoken glazen bij Thijs ging staan. Gedwee nam hij zijn heupfles en goot de laatste druppels wodka uit. Ze gaf er een aan hem, liep met de andere twee naar mij toe en lachte met een ondeugende blik in haar ogen. We proostten voor de zoveelste keer.

Om twaalf uur gebeurde het. Als iemand me van tevoren had verteld dat de stemming zo zou omslaan, had ik mezelf ingehouden, echt waar. De zaal begon af te tellen, van tien naar nul. Ik stond vlak naast Kadriye, het was warm en de alcohol veroorzaakte wolkennevels in mijn hoofd.

Ik had een geborgen gevoel. Buiten was het koud en miezerig weer, binnen hulde ik me in een gelukkig samenzijn met vrienden en met vreemden uit de hele stad die in dit moment versmolten tot saamhorigheid.

Om exact twaalf uur sloeg ik mijn armen om Kadriye heen en begon haar te kussen. Het was geen kwade opzet, eerlijk niet. Ik wilde haar niet verleiden, niet voor schut zetten, niet in verlegenheid brengen. Ik wilde haar alleen een gelukkig nieuwjaar wensen. Maar zij beantwoordde mijn kus met onverwachte gre-

tigheid en zonder dat we het hadden afgesproken verdiepte het moment zich.

Ik werd zo overspoeld door emoties dat ik er bijna in verdronk. Natuurlijk, de alcohol speelde mee en versterkte het euforische gevoel, maar ook de totale verrassing hoe Kadriye reageerde, veroorzaakte kronkels in mijn buik en zond borrelende gasbubbel naar mijn hoofd. De seconden werden in deze magische toestand uitgerekt tot een eeuwigheid.

De duidelijkste herinnering, die de avond voorgoed in mijn geheugen zou griffen, was het moment waarop ik opkeek en tussen de mensenmassa het hoofd zag oplichten van haar nicht Selin. Ze had een verbijsterde uitdrukking op haar gezicht. Haar ogen groot, haar mond opengezakt.

Als in slow motion kwam ze naar voren in onze richting. Even dacht ik dat ze haar nichtje een goed nieuwjaar kwam wensen. Om ons heen was het een groot feest van omhelzingen, felicitaties en gezoen. Maar Selin greep Kadriye bij haar pols en trok haar mee door de zaal. Het gebeurde in een fractie van een seconde.

Ik keek hulpeloos naar Thijs, die doodalleen op vijf meter afstand stond te kijken naar wat er gebeurde. Daarna rende ik achter de twee meiden aan. Maar in de drukte kon ik ze nergens meer vinden. Niet in de zaal, niet bij de bar, niet in het café.

Opeens zag ik ze buiten op straat staan. Ze hadden hun jassen inmiddels aangetrokken. Ze stonden op hoge toon te praten.

‘Selin, wacht,’ riep ik.

Selin keek om, greep direct weer Kadriyes pols vast, begon haar weg te sleuren en riep over haar schouder: ‘Laat mijn nichtje met

rust. Ze is niet gay!’ Kadriye keek me aan met een verontschuldigende blik, maar ze zei niets en liet zich gedwee wegtrekken over de stoep.

Ik stond daar alleen voor het café, ik voelde plotseling de natte kou van de nacht in mijn huid trekken. Als in Street View zag ik mezelf vanuit haar ogen steeds kleiner worden. Mijn te bloot geklede lijf: verachtelijk. De lelijke zwarte glitterkousen en de uitgelopen make-upstrepen op mijn wangen: smerig. Mijn blote armen die lijkwit afstaken bij mijn zwarte, strakke, veel te korte jurk.

Ik was zo iemand die je makkelijk achterliet op de drempel. Ik voelde me als een nat geworden kat, die zijn volume en daarmee al zijn trots is kwijtgeraakt. Ze liet het gebeuren, Kadriye. Ze nam het niet voor me op. Ik hoorde haar zelfs niet protesteren.

Ik heb nog vaak gedacht aan dat moment, omdat de sfeer tussen ons totaal veranderde. Na de kerstvakantie droeg Kadriye op school plotseling een hoofddoek en ze durfde niet eens meer oogcontact met me te zoeken. En het klinkt misschien gek, maar ik schaamde me. Ik schaamde me voor wie ik ben en voor wat ik haar misschien heb aangedaan. Ik heb er een ongelooflijk rotgevoel aan overgehouden, terwijl ik de avond zelf juist fantastisch vond. Ik heb aan niemand verteld wat er gebeurd is in de nieuwjaarsnacht. Alleen Thijs weet het, en Selin natuurlijk. Als ik van tevoren had geweten dat ze zo zou reageren, had ik mezelf nooit laten gaan.

Eindejaarsfeest

Dewi van der Kuylen, klasgenoot van Kadriye

Over: seksuele diversiteit, LHBTQI, alcoholgebruik, discriminatie op basis van iemands seksuele identiteit, jezelf kunnen zijn

Praatvragen

1. Wat vind je het belangrijkste thema van dit verhaal?
2. Wat is de belangrijkste gebeurtenis in dit verhaal volgens jou?
3. Zag je de ruimte waar dit verhaal zich afspeelt voor je? Leek het op een plek waar je weleens geweest bent?
4. Wat weet je over Dewi? Wat kun je zeggen over haar gevoelens, over haar gedrag en over haar identiteit?
5. Wat weet je over Kadriye? Vind je haar gemeen? Vind je haar aardig? Vind je haar eerlijk?
6. Welk personage vind je het aardigst en waarom?
7. Welk personage zou je niet willen zijn en waarom niet?
8. Vind je dat er sprake is van discriminatie in dit verhaal? Waarom wel/niet?
9. Als je het verhaal opdeelt in het begin, midden en einde, wat is dan de belangrijkste gebeurtenis aan het begin? Wat is de belangrijkste gebeurtenis in het midden en wat is de belangrijkste gebeurtenis aan het einde van het verhaal?

Schrijfoefening

Schrijf in één zin op:

1. Een samenvatting van wat er in het begin van het verhaal gebeurt.
2. Een samenvatting van wat er in het midden van het verhaal gebeurt.
3. Een samenvatting van wat er aan het eind van het verhaal gebeurt.

Materiaal verzamelen voor het schrijven

Verdeel je blad in drie kolommen. Per kolom verzamel je tien woorden. Dat mogen woorden zijn die in het verhaal voorkomen, zoals een bar en een glas jus d'orange. Het mogen ook woorden zijn die jouw mening uitdrukken, zoals: stiekem, stoer doen etc.

- In de linker kolom schrijf je tien woorden op die te maken hebben met het begin van het verhaal.
- In de midden kolom schrijf je tien woorden over het midden.
- In de rechterkolom schrijf je tien woorden over het einde van het verhaal.

Bekijk de korte verhalen van <https://twitter.com/kortschrijvers>

Dit zijn ultrakorte verhalen in maximaal 140 tekens. Laat deze zien op het digibord en lees er een aantal voor.

Wat zijn de kenmerken van een kort Twitterverhaal?

Deze hele korte verhalen gaan over de gedachten van één persoon.

Ze tonen een kort inkijkje in het leven van iemand.

Ze zijn zo geschreven dat je nieuwsgierig wordt naar de persoon waarover ze gaan.

Schrijfopdracht

Je mag alle gelezen verhalen nu vergeten. Wat je zelf gaat schrijven hoeft niet meer over het gelezen verhaal te gaan. Je gebruikt de woorden die je in de kolommen hebt opgeschreven.

- Met de woorden uit de eerste kolom schrijf je zelf een kort Twitterverhaal. Je laat minimaal drie woorden uit je lijstje terugkomen in je verhaal. (Twitterverhaal 1)
- Doe hetzelfde met de woorden uit de tweede kolom (Twitterverhaal 2) en derde kolom (Twitterverhaal 3).
- Schrijf 10-15 minuten aan de drie Twitterverhalen.

Feedback

Lees je verhalen terug en kies het verhaal dat je het best gelukt vindt. Dat verhaal lees je voor in de klas.

Lees ook

Bodyhack
Uitgeverij Leopold

Werkvormenboek
Leesbevordering
De Jonge Educatief

Te koop op:
tanja-de-jonge-educatief.nl

De moord op
Queen_T
Uitgeverij Holland

Kort, 14 verhalen met
creatieve lesideeën voor de
1^e en 2^e klas van het VO.
De Jonge Educatief

Te koop op:
tanja-de-jonge-educatief.nl

Syntopia
Uitgeverij Holland

Tijljijsl voor De
Jonge jury

Tijdrovers
Uitgeverij Holland

Cyberboy
Uitgeverij Leopold

Kerntitel NL Leest
junior 2
Tijljijsl voor de
Jonge Jury

Dubbel Vermist
Uitgeverij Holland